

Република Србија
Републички секретаријат за
јавне политике
Број: 110-00-200-1/2019-02
3. децембра 2019. године
Влајковићева 10
Београд

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

БЕОГРАД
Омладинских бригада 1

ПРЕДМЕТ: Мишљење на Предлог уредбе о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, као и критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину (у даљем тексту: Предлог уредбе)

У вези са вашим дописом број: 110-00-17/5/2019-09 од 29. новембра 2019. године, којим је Републичком секретаријату за јавне политике (у даљем тексту: Секретаријат) достављен Предлог уредбе са образложењем и извештајем о спроведеној анализи ефеката, обавештавамо вас о следећем:

Секретаријат истиче да су одредбама чл. 2. и 3. Предлога уредбе прописани износи накнада за заштиту и унапређивање животне средине (у даљем тексту: накнада) чија висина зависи од степена негативног утицаја на животну средину претежне делатности обвезника плаћања накнаде и величине привредног субјекта у складу са законом којим се уређује рачуноводство, а не од количине загађења које обвезник плаћања накнаде емитује, односно отпада који производи и одлаже, како је то прописано у важећој уредби.

Указујемо на то да се оваквим решењем не подстиче увођење у производњу технологије која мање загађује, односно, даје се подстицај технологији која више загађују (позитивна дискриминација загађивача), јер ће обвезник плаћања накнаде исти износ накнаде плаћати и ако уложи и ако не уложи средства у технологију која мање загађује.

Такође, Секретаријат истиче да је чланом 134. став 3. Закона о накнадама за коришћење јавних добара прописано да Влада прописује и „услове за ослобађање од плаћања накнаде или њено умањење”, који овим Предлогом уредбе нису предвиђени, а чијим прописивањем би се могли делимично амортизовати негативни ефекти решења Предлога уредбе на привредне субјекте који улажу у технологију која мање загађује, односно, на осетљиве друштвене групе (деца, стари, незапослени, особе са инвалидитетом, итд.).

У наставку мишљења Секретаријат указује на недостатке извештаја о спроведеној анализи ефеката.

У одговору на питања из Прилога 2. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС” 8/19, у даљем тексту: Уредба о анализи ефеката), која се односе на анализу постојећег стања и дефинисање промене, предлагач је пропустио да прикаже резултате важеће уредбе и евентуалне потешкоће у њеној примени, нарочито у вези са мерењем количине загађења, односно произведеног и одложеног отпада. Ово посебно наводимо из разлога јер је важећом уредбом износ накнаде који се плаћа био одређен по количини загађења, коју обвезник плаћања накнаде емитује, односно отпада који производи и одлаже, а да се Предлогом уредбе прописује потпуно другачији начин израчунавања износа накнаде (на основу претежне делатности и величине привредног субјекта) који нема директну везу са количином емитованог загађења, односно произведеног и одложеног отпада. Такође, потребно је приказати податак о броју поступака утврђивања и наплате накнаде за заштиту и унапређивање животне средине који су започети до сад и који би требали да се окончају по прописима по којима су започети, у складу са чл. 5. и 6. Предлога уредбе.

У одговору на питања из Прилога 3. Уредбе о анализи ефеката која се односе на утврђивање циљева, предлагач је пропустио да наведе почетне и циљане вредности показатеља учинка на основу којих ће се пратити остварење циљева, изворе провере, као и рок у ком ће се циљане вредности достићи. Поред показатеља учинка наведених у извештају о одговору на ова питања, Секретаријат сматра да је неопходно одредити и циљане вредности и рокове за њихово постизање за показатеље учинка на основу којих се мери количина и степен загађења ваздуха, воде и земљишта (нпр. концентрација SO₂, NO₂, суспендованих прашкастих материја – честица у животној средини, итд.).

У одговорима на питања из Прилога 6. Уредбе о анализи ефеката, која се односе на анализу економских ефеката, предлагач је пропустио да наведе категорије привредних субјеката који ће бити обвезници плаћања накнаде, а да то нису по важећој уредби, да процени њихов број и износ трошка који ће сносити. Посебно је важно анализирати трошкове привредних субјеката који по важећој уредби нису били у обавези да плаћају накнаду, с обзиром да ови субјекти нису планирали наведени трошак. Такође, потребно је подробније објаснити на који начин ће се накнада у складу са решењима Предлога уредбе плаћати у реалном износу у односу на степен негативног утицаја на животну средину, како је наведено у извештају о спроведеној анализи ефеката, с обзиром да се Предлогом уредбе прописује израчунавање накнаде на основу претежне делатности и величини привредног субјекта, а не количине загађења које обвезник плаћања накнаде емитује, односно отпада који производи и одлаже. Поред наведеног, предлагач је пропустио да идентификује негативни утицај решења Предлога уредбе на трансфер и примену технологије и техничко-технолошких иновација, имајући у виду да наведена решења дестимулишу улагање у технологије које мање загађују, а последично и у истраживања која би допринела иновацијама у датој области.

У одговорима на питања из Прилога 7. Уредбе о анализи ефеката, која се односе на анализу ефеката на друштво, предлагач је пропустио да наведе категорије физичких лица која ће бити укључена у обрачун за износ накнаде, процени њихов број, као и висину трошкова које ће сносити. Напомињемо да је чланом 4. Предлога уредбе прописано да су

обвезници накнаде у износу од 1.200 динара физичка лица која обављају активности које утичу на животну средину (коришћење електричне енергије, коришћење грејних уређаја, коришћење хемијских средстава, итд.), а да су од плаћања накнаде по важећој уредби ослобођене особе млађе од 18 година, пензионери са примањима мањим од 25.000 динара и незапослена лица. Имајући у виду наведено, потребно је посебно приказати утицај наведених решења на осетљиве друштвене групе (децу, незапослена лица и лица старија од 65 година).

У одговорима на питања из Прилога 8. Уредбе о анализи ефеката, која се односе на анализу ефеката на животну средину, предлагач је пропустио да прецизније објасни ефекте решења Предлога уредбе на квалитет воде, земљишта и ваздуха, имајући у виду начин утврђивања износа накнаде који не зависи од количине загађења, односно произведеног и одложеног отпада.

У одговорима на питања из Прилога 9. Уредбе о анализи ефеката, која се односи на анализу управљачких ефеката, предлагач је пропустио да представи активности које ће се предузети у наредном периоду везано за израду и усвајање нове уредбе, имајући у виду одредбе члана 9. Предлога уредбе којима је прописан рок важења примене уредбе до 31. децембра 2020. године.

Имајући у виду све наведено, Секретаријат је мишљења да је потребно што пре започети припрему уредбе која ће се примењивати након 31. децембра 2020. године. У току њене припреме потребно је спровести анализу ефеката уз широк консултативни процес (укључивање свих релевантних представника циљаних група и заинтересованих страна) у складу са чл. 34. и 41. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) и Уредбом о анализи ефеката и обезбедити услове за учешће јавности у току припреме Предлога уредбе у складу са чланом 77. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 (др. закон) и 47/18) и чланом 41. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 (пречишћен текст), 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 (др. уредба)).

ав.д. директора
Бојана Тошић

